

MOHAI ALETTA

Kísértetház

MOHAI ALETTA (1997) Szeged

Két hónapja nem láttam a családot. Ritkán járok haza. Apró ház, sok ember. Mióta a mamának hozzánk kellett költöznie, a nagyobbik öcsém a kanapén alszik a nappaliban. Nekem már csak a küszöb maradna, mint Sün Baláznak, vagy a mama háza, de ott nincs internet, meg egész télen nem fűtöttek, hidegek a falak.

Karácsonykor ott aludtam, de akkor még volt tüzelő. Rajtam kívül mindenki más fél benne egyedül. Talán azért, mert sokan meghaltak a telken. Például a tizenkét gyerekes nazarénus férfi, aki felakasztotta magát, miután a felesége belehalt a tizenharmadik szülésébe. Aztán ott volt a ketyyós alkesz, az hátul a sufniknál leült egy székre, belelógatta a lábát egy vízzel teli lavórbá, és beleejtette az áram alatt lévő hegesztőt. A pletyka szerint feketévé szenedett.

Ott halt meg a bunyevác dédim is, a Rápity papa. Magas volt. Széles vállú és nehéz, szép öregember lett belőle. Csak megvakult, megsüketült és bottal járt. Vécézni indult, a lépcső rongyos szőnyegébe beleakadt a botja. A bordái átszakították a tüdejét.

Az ő felesége, a Rozi mama gyönyörű idős hölgy lett. Hófehér, hullámos haja szinte beleolvadt a tiszta ágyneműbe, olyan volt, mint egy fáradt angyal. Zöld szemekre csukódott halványan ráncos szemhéja, eres, öregfoltos kezeit a mellkasán összekulcsolta. Rádióhallgató a hajnali misét, a rorátét. Álmában távozott, úgy halt meg, ahogy élni szeretett: hívón és békésen.

A kicsi dédim, aki alig érte el a százhatvan centit, abban a szobában halt meg, ahol a karácsony estéimet töltöttem. Ebédelni hívtam, de mélyen aludt és hangosan horkolt, nem akartam felébreszteni. Nem tudtam, hogy éppen vérzik az agya, és a horkolása valójában halálhörgés. Még sosem hallottam olyat.

Ennyi minden történt a mama házában, de én nem félek. Van egy házi szellemünk, a Sámson, aki minden rossztól megvéd. Egy kövér, fekete urnában porladnak a csontjai. Lányka koromban egy anatómiakönyv segítségével gyakran kiraktam az udvaron, ő volt a kedvenc puzzle-om. Utána mindig hipóval kellett kezet mosnom.

Sámson Fadról került a családba. Akkoriban a mama és a papa ott laktak egy társasházban, amit egy óriási kazán fűtött. Az elromlott, és az új kazán beszereléséhez mélyebbre kellett ásni, ott találták Sámson. Rettentő hideg november volt, féltek, ha ásatások kezdődnek, el kell költözni, vagy csak simán befagy a fenekük, úgyhogy nem szóltak senkinek. Papa elvitte a csontvázat egy barátjához, aki régi leletekkel foglalkozott. Ő mondta, hogy harmincöt év körüli férfi ezeröttszázból, meg hogy török. Nem értem, miért bibliai nevet kapott, lehetett volna Arszlán, Kurszán vagy Ruszlán, ezek közül bármelyik sokkal jobban illett volna hozzá.

Mindegy, Sámson a hozzá nem illő nevével is az életünk része, de rajtam kívül senki nem szereti, csak miattam nem dobták még ki. Volt egy különleges éjszakánk: akkor este sokszor felébredtem arra, hogy borulnak a könyvek a polcon, és nyikorog a szekrény. Nagyon megijedtem, hogy biztos betörő vagy a nagybátyám egyik gengszter haverja, de aztán felkapcsoltam a villanyt, és

láttam, hogy csak Sámson az a macskánk bőrbe bújva. Biztos nem tudott aludni, és játszani akart.

Mint a képzeletbeli barátom a padláson. Imádtam fent játszani, tele volt mindenféle pókkal, denevérekkel meg a nagybátyám pornóújságjaival. Ott találkoztam Tomival: satnya teste koszos volt, mint aki hamuban fürdött, szakadt göncök lógtak rajta, hajának rasztatincsei mókásan csüngtek az arcába. Kicsit szerelmes voltam belé, pedig nem sokat beszélt, lehet, hogy egyáltalán nem, talán néma volt. Mindig csentem fel neki kalácsot meg sütit, guggolva falta, két kézzel tömte szájába az ételt, mint egy kismajom. Aztán egyszer ott maradt a kaja, ahol hagytam, nem tűnt el, mint mindig. Nem tudtam, hogy Tomi nem szereti a mákos sütit. Soha többé nem láttam.

Karácsonykor viszont észrevettem a nyomait, megrágcsálta a mézeskalács házikóm ciradás tetejét. De lehet, hogy a Mikulás volt, vagy a kis Jézus.

Anyu hazahívott. A covid-gyanúm miatt az ablakból integetünk egymásnak, és bőgünk, mintha egyébként annyira vágynánk a másik társaságára. Aztán az utcára rohan és megölelget, megpuszilgat, pedig ilyet sosem szokott. *Mit csinálsz, jó hülye vagy.* Csattan a tasli. Ilyet sem szokott.

Most már úgyis mindegy. Beparancsol a házba, mindenki a nyakamba ugrik, én meg közben kurvára félek, hogy kinyírom a láncdohányos szüleimet meg a mamámat. Átverés az egész: krumplis kukoricakásával várnak, az egyik kedvenc kajámmal, amit rajtam kívül senki se szeret.

Mohón falom a paprikás trutyit, anyu beközli: *Elköltözünk.* Kikerekednek a szemeim, megakad a torkomon a falat, és felhörgöm a kukoricadarát az orromba. A piros fűszertől olyan a zsepi, mintha véreset taknyoztam volna bele. *A mama házát megtartjuk?* Persze, hogy nem. Sőt, azt adjuk el először, mert az a ház olyan, mint a Sámson meg a kása – rajtam kívül senki sem szereti.

Összeírom egy papírra, mik azok a dolgok, amikhez feltétlen ragaszkodom, és semmiképpen sem hagyhatjuk itt. A több mint százéves bunyevác népviselettel kezdem a listát. Két nagy fehér slingölt alsószoknya tartozik hozzá, meg egy kicsi is. A felsőruha, a kötény és a mellény sötétbarna bársony, arany szegélyű díszítéssel, arany szalagokkal. A szoknyán és a kötényen látszik, hogy deréktájt többször is átvarták, de mióta én hordom, nem kellett, mert ugyanolyan széles a derekam, mint a Rozi mamái volt.

Jegyzem még a kisházamat, amit a papa épített nekem a harmadik születésnapomra. Azóta is ott áll az udvarban, a macska kisajátította, de nem baj, én már épphogy csak beleférek. Sötétbarna a lépcsője, piros a tetője, van neki boltíves kisablaka meg párkánya, amire mama minden nyáron tesz muskátlit. Kakasiránytű áll ki a tetőből, kolomp a csengő, a hívatlan vendégek elijesztésére ott a rackakoponya. Tökéletes zug egy magányos, különc kislánynak.

A listán szerepel még a kert is. Ahol a papával néztük nyaranta a narancs-sárga-rózsaszín naplementét. Ahol négyévesen magántulajdonnak nyilvánítottam egy háromszor három méteres négyzetet, deszkákkal körberaktam, és tökélyre fejlesztettem a gaznemesítést. Azt mondták, kincs van alatta, úgyhogy minél többet akartam belőle. Ott van eltemetve a Fanni kutyám meg a Pityu kakasom. Fanni felett nárcisz, Pityu felett gerbera nő.

Aztán ott vannak még a fekete-fehér fényképekkel teli albumok, amiknek régi szaguk van, a képeken merev pózokban ismeretlen és ronda emberek. Szeretem őket nézegetni. Kellenek a csúnya porcelánok is, a cica, a ló, a kismadár, a pucér kisgyerek, akinek a kukacát fekete alkoholos filccel beszíneztem, mert irigyeltem tőle.

Anyu a saját házából a halastavat vinné, meg a gesztenyefát, amit akkor ültetett, amikor odaköltöztünk, amikor hitt abban, hogy szép életünk lehet. Nekem abból a házból nem kell semmi, még a mogyorófa sem, pedig azt sokat megmástrom.

Nekem a mama háza kell. A gyerekkorom, az emlékeim, a tárgyaim, a szellemeim. Azért van, amit ezekből magammal tudok vinni. Anyu a porcelánokat nem engedi, csak a Ludmilla babámat, de végül Sámsonat kihisztiztem magamnak. Csak az én szobámban kell tartanom, de hát ez egyáltalán nem zavar, ennél furcsább, hogy saját szobám lesz.

Fehérre festem, és krumplival nyomdázok rá sünit, mókust, vidrát meg leveleket. Meg egy pókot a sarokba, a rend kedvéért. Építek babaházat, az új kutyánkat eltemetjük a kertbe, és nárcisz nő rajta, és az ottani padláson is kuksol egy szellem, aki szereti a sütit, és megrágcsálja karácsonykor a mézskalácsházamat.

Szarvasbogár

Papa egy árokszélen állt meg az autóval. Hátranyúlt és kikapcsolta a biztonsági övemet – az én kezecskéim még gyengék voltak ilyen műveletek elvégzéséhez. Amikor szálltam ki a kocsiból, megcsúszott a cipőm a sárban, és belegurultam a csalános árokba. Tele lettem növénycsípéssel, olyan volt, mintha robbanós cukorkák pattognának a bőröm alatt. Persze bömböltem, úgy istenigazából, ahogy csak a kisgyerekek tudnak. Papa azt mondta, tartogassam a könnyeimet későbbre, mert ennél sokkal fájdalmasabb dolgok is várnak rám az életben, és akkor még szükségem lehet rájuk. Úgyhogy a temetésén sem sírtam. Azokat a könnyeket a mai napra tettem félre.

A kórház buszmegállójában állok. Kezemben fonott vesszőkosár, benne narancs, háztartási keksz meg egy világoskék szofi. A nap épp lemenőben, meleg fénye megvilágítja az öreg platánokat, amiknek az árnyéka rávetül a sárga kórházfalra. Az épületen rácsos ablakok zord sorait látom, az üvegek mögött elsuhan itt-ott néhány torz emberalak. Valamelyik rács mögött van ő is.

Bundás almát sütött nekem a kerti konyhában, az olaj, a cukor és a gyümölcs tömény illata megállt a forró nyári levegőben. Virágszirom hercegkisasszonyról meg leveses Gáspárról mesélt, én meg szerelmes szerb dalt énekeltem neki – azt, amelyiket a legtöbbit hallgatta a lemezjátszóról. Nem is értettem a szövegét, csak hogy van benne meleg tél, szívecske, szőke asszony meg öreg barátok. *Bila mi je jedna topla zima.*

Teletömtem a pocakomat a bundás almával, aztán hátramentem a farkáshoz, és kerestem egy rönköt, hogy megszámloljam rajta az évgyűrűket. Így tanultam meg számolni. Mama azt mondta, ha találok egy százkét éves fát, legbelső gyűrűjét az ujjamra húzza a gesztenyeherceg.

Csakhogy megláttam egy szarvasbogarat a fakupacon, úgyhogy otthagytam a rönköt, és a bogarat csodálgattam: fekete kítinpáncéljára mosolygós ívet rajzolt egy kedves napsugár, agancsát – aminek egyik ága törötten lógott – büszkén tartotta a fény felé. Eldöntöttem, hogy meggyógyítom a törött szarvakat, úgyhogy sárga homokozós vödöröm alját kibéleltem fűvel meg mohával, és óvatosan beletettem a sérült rovar. Aztán téptem egy virágfejet a jázminbokorról, és a szarvasbogár mohaágya mellé helyeztem.

Boldog kislány voltam. Igazán boldog kislány, aki lelkesen kapta fel a sárga játékvödrot, és kantáros gatyában, boldog szeleburdisággal szaladt a mamájához: *Mami, mami, kitaláltam, mi leszek, ha felnőtt leszek: bogárdoktor.* Ahogy futott, megbotlott valamiben, kirepült kezéből a kisvödör, és két apró tenyere a betonra csattant. Szinte karikára nyíltak a meglepett gyerekszemek: ködfátyol borította be a két sötétzöld mocsárkorongot. *Keljen fel gyorsan, bogárdoktor, a páciense elmászik.* A nagymama sosem szerette a sírást – mindig kitalált valamit, hogy elterelje unokája figyelmét a fájdalomról.

A kislány felkelt, megnézte piros tenyerét, és letapsikolta róla a ráragadt kavicsdarabokat. A darabkák helyén néhány tűhegynyi seb maradt, amikből pirinyó vércseppek buggyantak ki. De a gyermek csak a szarvasbogárra gondolt: újra berendezte a kis vödörkórházat, és friss jázmin szedett betegének.

Ez a kislány, aki megtanulta okosan beosztani a könnyeit, most felnőttként a sárga falú kórház előtt áll, és homokozós vödrére gondol, meg a bundás almára. Az augusztusi csillaghullásokra, amiket együtt néztek minden évben a lapos tetőn, a közösen kitalált esti mesékre, a nagymama rekedt hangon énekelt altatóira meg sós bőrének orgonaparfümmel és cigarettafüsttel kevert illatára.

Majd túlteszti magát rajta. Állítólag ezt mondta, amikor megkérdezték, legalább rám miért nem gondolt.

Bemegyek hozzá. Nem törődöm a szagokkal, a nyűgös nővérekkel, az ijesztő hangokkal. Felmegyek az emeletre, balra fordulok, aztán megint balra, és ő ott fog várni. A kék papucsában meg a puha köntösében. Vékony lesz, a haja lenőve. Arcomon rezdülés se látszik. Mosolyogva, kedvesen átnyújtom a kosarat. Elengedünk két puszit a levegőben arcunkat egymásához érintve. Bemegyünk egy szobába. Kopottak a falak. Rongyosra öregedett párnázott székekre ülünk. Elszívunk egy cigarettát, a füst lomhán hömpölyög a külvilágba a rácsok között. A párkányra repül egy szarvasbogár. És én nem sírom el magam.

Kedves Olvasóink!

A Kortárs folyóirat aktuális számát az **Írók Boltjában**, valamint az alábbi helyeken biztosan megtalálja:

Budapest: Árkád (Relay és Inmedio), Blaha Lujza tér (Relay), Boráros tér (Relay), MOM Park (Inmedio), Nyugati téri aluljáró (Relay), Széll Kálmán tér (Relay)

Debrecen: Árkád Fórum (Inmedio), **Eger:** Széchenyi út (Inmedio), **Győr:** MÁV váróterem (Relay), **Miskolc:** Szinvapark (Inmedio), **Solymár:** Auchan (Inmedio), **Sopron:** Széchenyi tér (Inmedio), **Szeged:** Dugonics tér (Inmedio)
